

ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ SWOT ANALYSIS

Σάββατο 21 Μαρτίου 2015

Ημερίδα Διαβούλευσης Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Αττικής

Γεώργιος Στρογγυλόπουλος

Επιστημονικός συνεργάτης περιφέρειας Αττικής για την έξυπνη εξειδίκευση

Κοινωνικοοικονομικές επιδόσεις

Οικονομικές επιδόσεις

- Συγκέντρωση του πληθυσμού στο σύνολο του πληθυσμού
- Υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα
- Πληθυσμιακή γήρανση του πληθυσμού, ο δείκτης εξάρτησης
- Παράγει το 48,1% του εθνικού ΑΕΠ

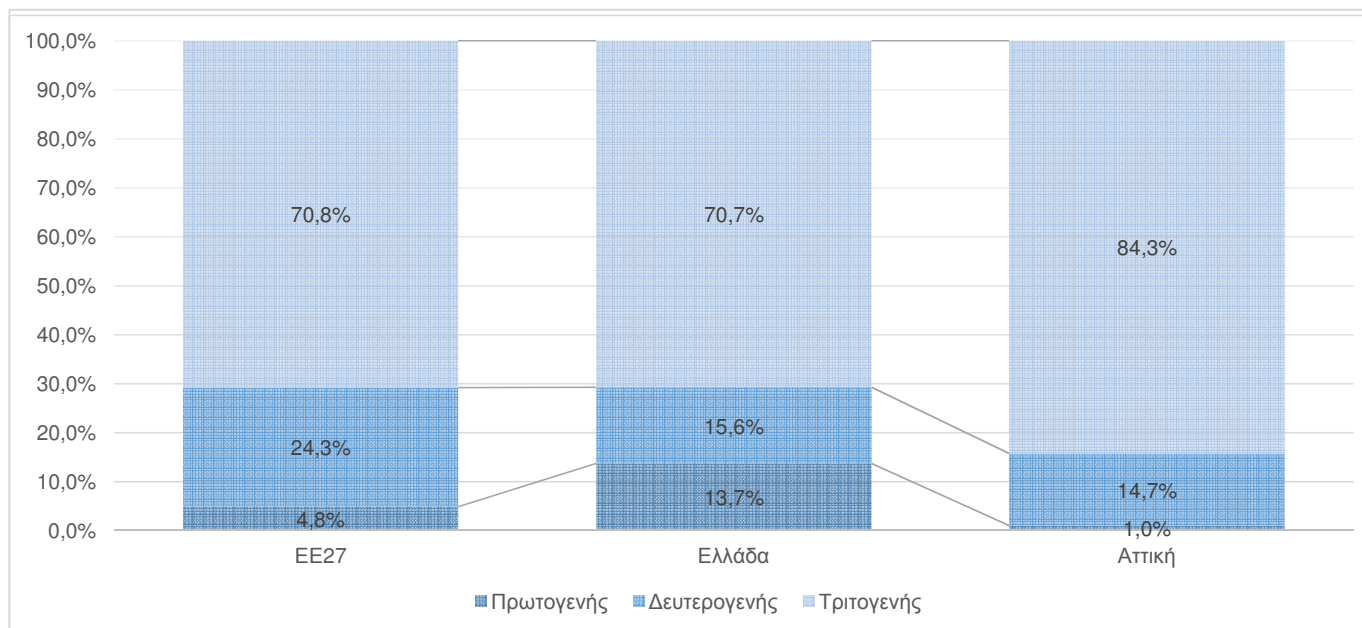
Ανθρώπινο δυναμικό με ισχυρές γνώσεις και δεξιότητες

- Απασχολούμενοι με σχετικά υψηλή εκπαίδευση

Κλαδική διάρθρωση

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Σημαντική υπεροχή του τριτογενή τομέα

- Εμπόριο / τουρισμός
- Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες
 - Μεταφορές
 - ΤΠΕ
 - Υγεία
 - Κοινωνικές υπηρεσίες κ.λπ.

Η επίδραση της κρίσης στην οικονομική διάρθρωση

Μακροχρόνια διαρθρωτικά προβλήματα

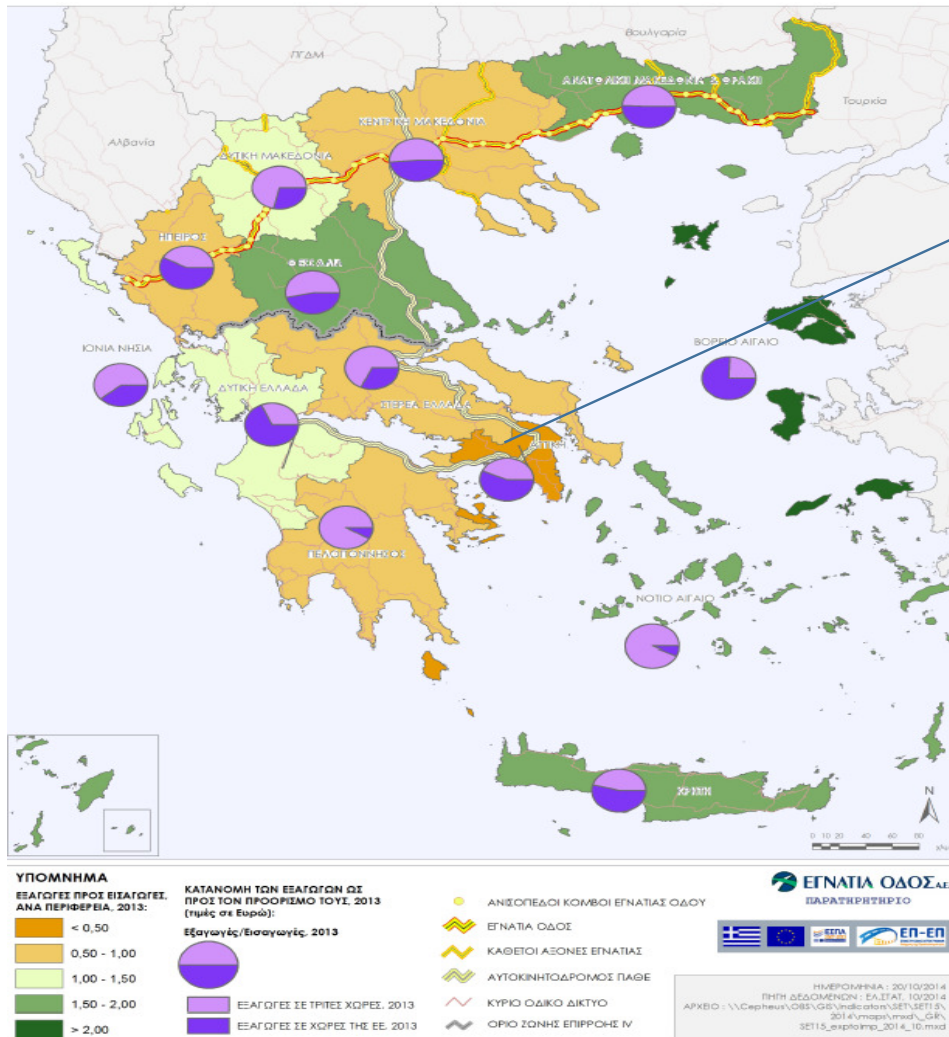
- ❑ Σταδιακή απώλεια παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα
- ❑ Απουσία σαφούς παραγωγικού μοντελου
- ❑ Έλλειψη εξαγωγικού προσανατολισμού

- ❑ Μείωση του κ.κ.ΑΕΠ (ΜΑΔ) της Περιφέρειας Αττικής περίπου με ΜΕΡΜ - 3,9% (2009-2011)
- ❑ Μείωση της ΑΠΑ με ΜΕΡΜ -5,4% (2009-2011)
- ❑ Μείωση της απασχόλησης στην Περιφέρεια Αττικής κατά 441,5 χιλιάδες άτομα ή κατά 25,2% (2009-2013)

- ❑ Επίπλαστη αίσθηση οικονομικής ευημερίας
- ❑ Διόγκωση δημοσιονομικών ελλειμμάτων και χρέους
- ❑ **ΑΔΙΕΞΟΔΟ**

Εξαγωγική δραστηριότητα

- ❑ Η Περιφέρεια Αττικής συνεισέφερε το 2013 το 48,8% του συνόλου των εθνικών εξαγωγών, ενώ συγκέντρωσε και το 67,9% των εισαγωγών
- ❑ Αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο με τον δείκτη επικάλυψης να ανέρχεται σε 41,7%
- ❑ Τα πετρελαιοειδή, τα χημικά – πλαστικά, τα μέταλλα, οι μηχανές – συσκευές και τα τρόφιμα αποτελούν τους κυριότερους εξαγωγικούς κλάδους της Περιφέρειας

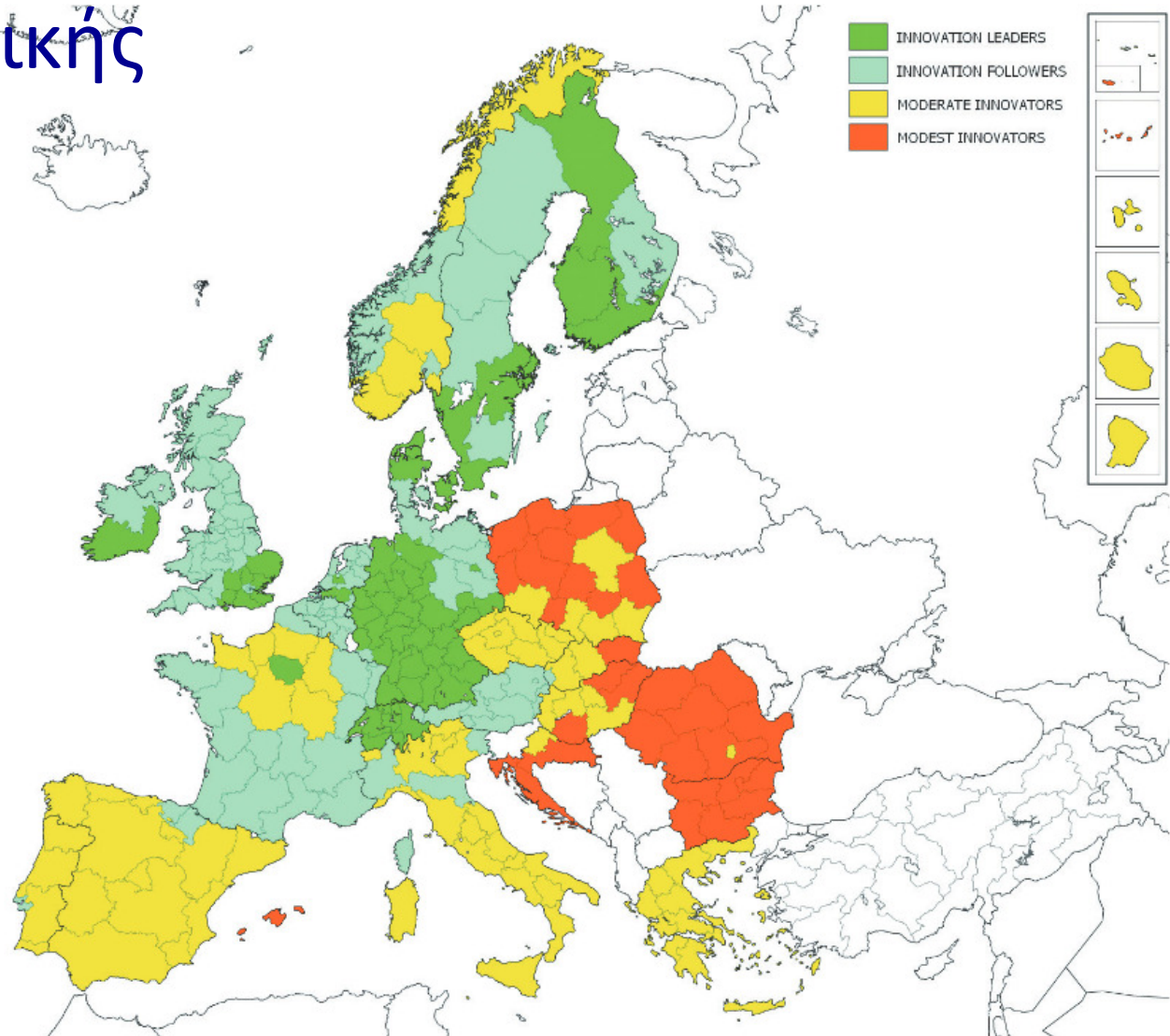
Τομεακή και κλαδική εξειδίκευση

Κλάδος	Συνολική Εξειδίκευση
Δημιουργική οικονομία	2
Εμπόριο	2
Κατασκευές	1
Μεταφορές	1
Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων	1
Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου	1
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	1
Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	1
Τουρισμός	1
ΤΠΕ	1

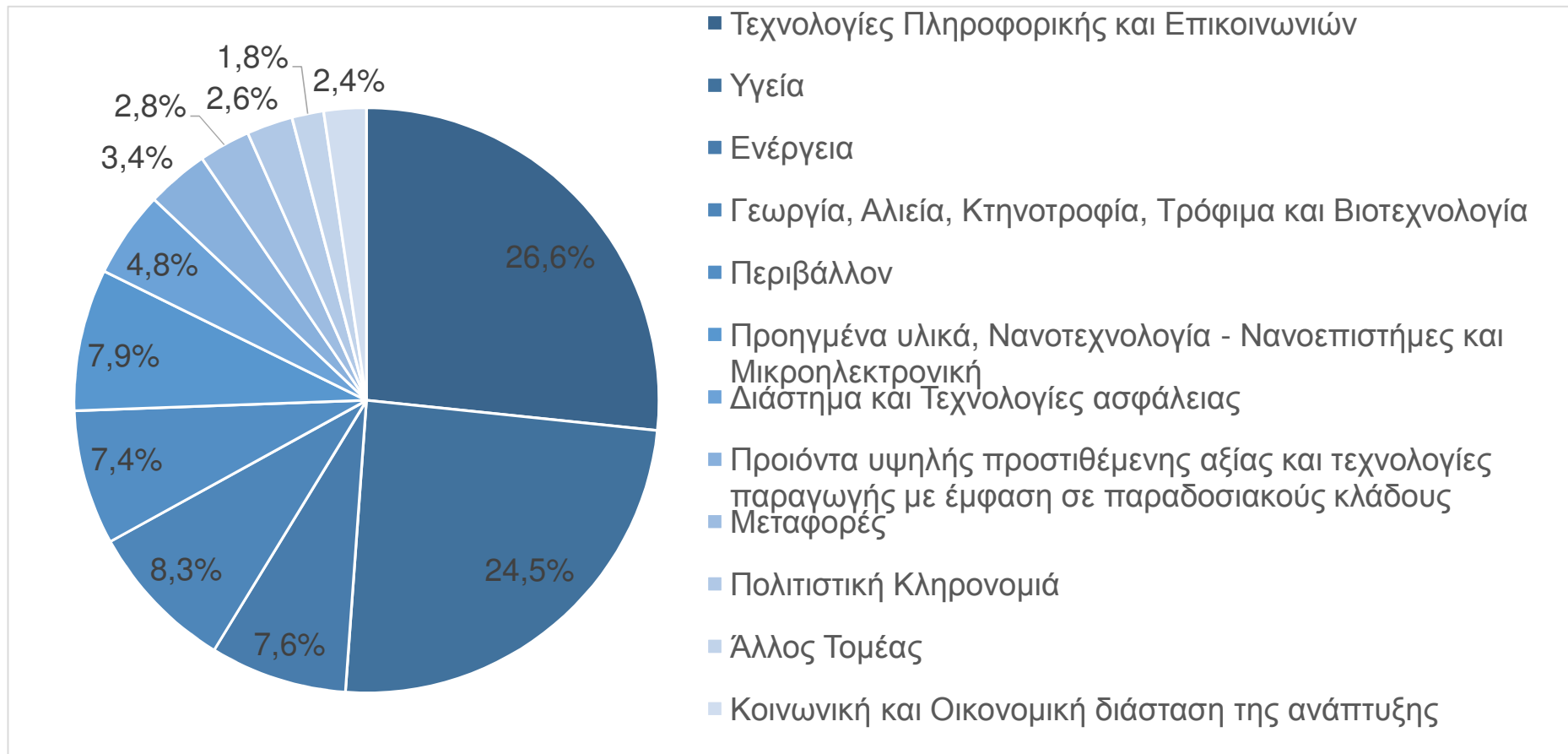

Οι καινοτομικές και τεχνολογικές επιδόσεις της Περιφέρειας Αττικής

Η Περιφέρεια Αττικής κατατάσσεται σταθερά (από το 2004 και μετά) στην κατηγορία των «Moderate Innovators», υστερώντας σε σχέση με ανταγωνιστικές Περιφέρειες της Ευρώπης.

Σύνοψη καινοτομικών και τεχνολογικών επιδόσεων (1)

Σύνοψη καινοτομικών και τεχνολογικών επιδόσεων (2)

- ❑ Χαμηλός αριθμός αιτήσεων για χορήγηση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας
- ❑ Υψηλό μορφωτικό επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού
 - ❑ Συγκέντρωση του 34,2% του μαθητικού πληθυσμού της χώρας
 - ❑ Ο μαθητικός πληθυσμός αντιστοιχεί στο 18,2% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας
 - ❑ Χαμηλό ποσοστό νέων 18-24 ετών που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση (6,8%), (χαμηλότερο και του 9,7% που αποτελεί στόχο της χώρας στο ΕΠΜ για το 2020)
 - ❑ Σημαντική συμμετοχή σε προγράμματα ΔΒΜ συγκριτικά με τις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας
 - ❑ Το ποσοστό των νέων ατόμων που δεν εργάζονται ούτε συμμετέχουν σε κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης («άτομα NEET») ανέρχεται σε 18,5% (ποσοστό χαμηλότερο του εθνικού μέσου όρου αλλά υψηλότερο του κοινοτικού)
 - ❑ Υψηλή συγκέντρωση σπουδαστών και αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

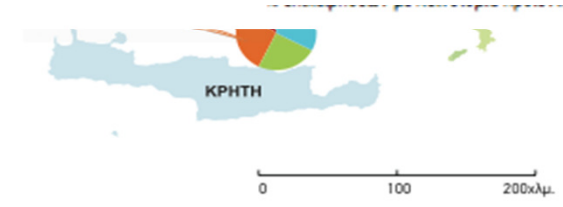
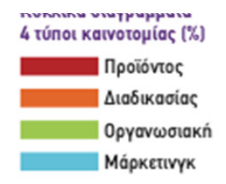
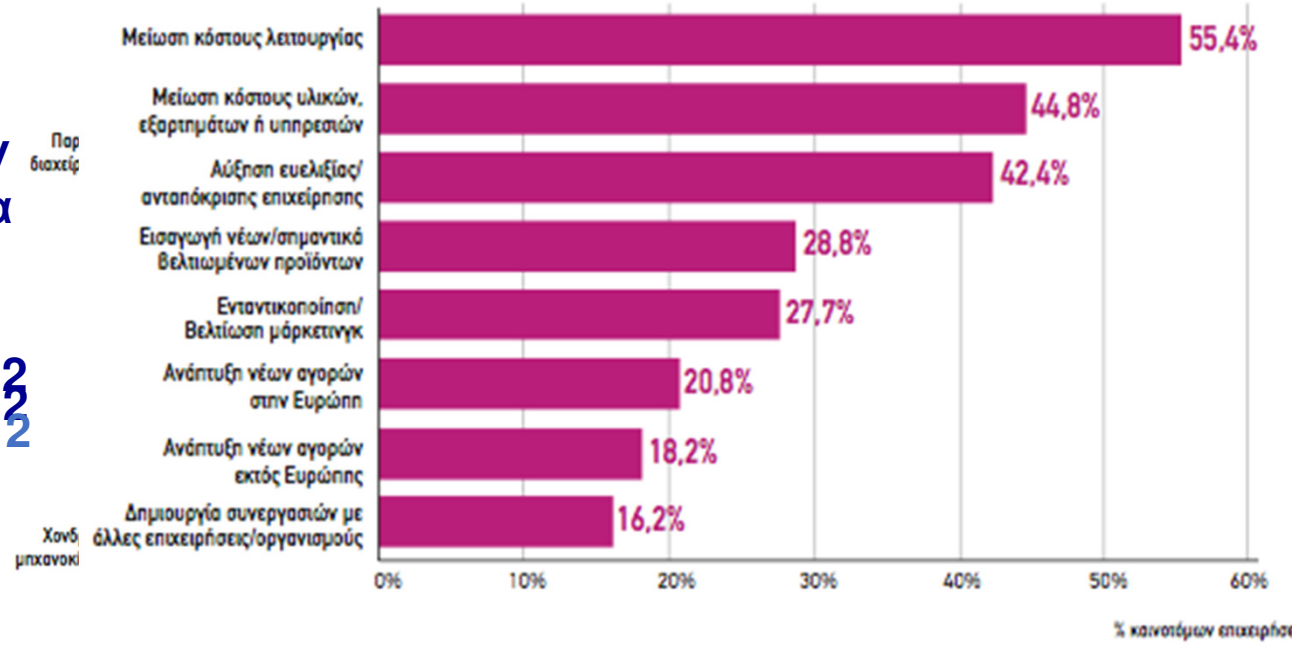
Σύνοψη καινοτομικών και τεχνολογικών επιδόσεων (3)

- Υψηλές επιδόσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο αναφορικά με τους ανθρώπινους πόρους για την Επιστήμη και Τεχνολογία
- Μεγάλος αριθμός ερευνητών και απασχολουμένων σε τομείς έρευνας και καινοτομίας
 - 28.727 απασχολούμενοι σε τομείς έρευνας και ανάπτυξης που αντιστοιχούν περίπου στο 1,86% του συνόλου των απασχολουμένων της Περιφέρειας
 - Οι απασχολούμενοι στην Έρευνα και Ανάπτυξη ως ποσοστό επί του συνολικού εργατικού δυναμικού ανέρχονται στο 1,54%
 - Το 2011 σε δράσεις E&A απασχολούνταν 18.780 ερευνητές (εκ των οποίων περίπου 1 στους 3 είναι γυναίκες), ή αλλιώς το 1,01% του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας Αττικής

Καινοτομία στις ελληνικές επιχειρήσεις

Ποσοστά κατανομή
 Ποσοστά καινοτομιών
 καινοτομία προϊόντος ή και
 επιχειρήσεων, ανά περιφέρεια
 καινοτομία διαδικασίας ή και
 οργανωσιακή καινοτομία ή και
 καινοτομία μάρκετινγκ
 εφαρμογές, 2010-2012, 2010-2012

ΤΠΕ και Ευρυζωνικά Δίκτυα

Η Περιφέρεια Αττικής έχει την δυναμική υποδομών και ανθρώπινων πόρων, ώστε να αποτελέσει πρότυπο λειτουργίας της Ψηφιακής Περιφέρειας και εμφανίζει αρκετά ικανοποιητικές επιδόσεις σε ΤΠΕ τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων όσο και σε επίπεδο πολιτών.

- ❑ Το 93,2% των επιχειρήσεων χρησιμοποιεί Η/Υ
- ❑ Το 92,1% των επιχειρήσεων έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο
- ❑ Το 76,8% των επιχειρήσεων χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για συναλλαγές με τις δημόσιες αρχές, για ενημέρωση / πληροφόρηση
- ❑ Το 8,3% των επιχειρήσεων χρησιμοποιεί εφαρμογές ηλεκτρονικής μάθησης για εκπαίδευση και κατάρτιση των υπαλλήλων
- ❑ Το 11,8% των επιχειρήσεων χρησιμοποιεί κάποια υπολογιστική εφαρμογή που μειώνει την κατανάλωση ενέργειας
- ❑ Το 39,0% των επιχειρήσεων επένδυσε σε ΤΠΕ
- ❑ Το 66,9% των πολιτών χρησιμοποιεί Η/Υ
- ❑ Το 67,2% των πολιτών χρησιμοποιεί το διαδίκτυο

Clusters

- ❑ Cluster Συστημάτων Μικροηλεκτρονικής και Εφαρμογών (mi - Cluster)
- ❑ Cluster Διαστημικών Τεχνολογιών και Εφαρμογών (si - Cluster)
- ❑ Cluster Καινοτόμων Τεχνολογιών Παιγνίων και Δημιουργικού Περιεχομένου (gi-Cluster)
- ❑ Cluster Κινητών Εφαρμογών (Hamac)
- ❑ Cluster Επιστημών Ζωής (HBio)

- ❑ Άτυπα clusters
 - ❑ εταιρειών παροχής υπηρεσιών και υψηλής τεχνολογίας
 - ❑ πολιτιστικών, δημιουργικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων

Αναδυόμενα clusters

- ❑ Φαρμακευτικά προϊόντα (παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων, χημικών προϊόντων για ιατρικούς σκοπούς και βοτανικών προϊόντων)
- ❑ Ιατρικές συσκευές – Νοσοκομεία –Υπηρεσίες υγείας
- ❑ Δημιουργική Βιομηχανία, Ψυχαγωγικές, Πολιτιστικές και Αθλητικές Δραστηριότητες (κινηματογραφικές δραστηριότητες βίντεο, πολυμεσικό ψηφιακό περιεχόμενο, gamification πολιτιστικών και τουριστικών εφαρμογών)
- ❑ Κοσμήματα και πολύτιμα μέταλλα (κατασκευή κοσμημάτων και σχετικών κομματιών)
- ❑ Media & Publishing (εκτύπωση και συναφείς δραστηριότητες με την εκτύπωση, αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων)
- ❑ Μεταφορές & Logistics (θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές, άλλες βοηθητικές δραστηριότητες μεταφοράς, ενοικίαση εξοπλισμού μεταφορών)
- ❑ Τουρισμός & Φιλοξενία (δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων και επιχειρήσεων, δραστηριότητες παροχής τουριστικής βοήθειας)
- ❑ Ένδυση, διανομή, υποδήματα, σχετικά με τη ναυτιλία / θάλασσα – υπηρεσίες, υλικά και παραγωγή προϊόντων συσχετιζόμενη με την γαλάζια οικονομία (γιότ – κρουαζιέρα)
- ❑ Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες (ενδιάμεσοι νομισματικοί οργανισμοί)
- ❑ Κατασκευές (αρχιτεκτόνων και μηχανικών και συναφείς δραστηριότητες παροχής τεχνικών συμβουλών)
- ❑ Τηλεπικοινωνίες (συντήρηση και επισκευή λογιστικών μηχανών και εξοπλισμού πληροφορικής)
- ❑ Πετρέλαιο & Φυσικό Αέριο (παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαίου)
- ❑ Χαρτί
- ❑ Εξειδικευμένα Αγροτικά Προϊόντα
- ❑ Χημικά Προϊόντα
- ❑ Εκπαίδευση & Δημιουργία Γνώσης (εκπαίδευση ενηλίκων και άλλες εκπαιδευτικές υπηρεσίες)
- ❑ Έπιπλα
- ❑ Βιομηχανία μεταλλικών προϊόντων

SWOT Ανάλυση

Δυνάμεις (1)

- ❑ Στρατηγική γεωγραφική θέση
- ❑ Μητροπολιτικός χαρακτήρας (35,4% του συνολικού πληθυσμού)
- ❑ Η πλουσιότερη Περιφέρεια στην Ελλάδα
- ❑ Υψηλό μερίδιο οικονομικά ενεργού πληθυσμού στον πληθυσμό της Περιφέρειας
- ❑ Υψηλή συγκέντρωση (κεντρικών γραφείων) επιχειρήσεων (35%)
- ❑ Εγγύτητα στην κεντρική κυβέρνηση και τα κέντρα λήψης αποφάσεων
- ❑ Εξειδίκευση σε υγεία-φάρμακα-ιατρικό τουρισμό, μπλε οικονομία-εναλλακτικό τουρισμό, μεταφορές-logistics, νέα προϊόντα-δημιουργική οικονομία, τρόφιμα-αγροτικός τομέας, μικροηλεκτρονική-mobile applications, αεροδιαστημική, gaming
- ❑ Σημαντικό πολιτιστικό απόθεμα και δραστηριότητα
- ❑ Ύπαρξη σημαντικού αριθμού ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών

Δυνάμεις (2)

- ❑ Υψηλές σε σχέση με τη χώρα δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη
- ❑ Σημαντικό μερίδιο απασχολούμενων με σχετικά υψηλή εκπαίδευση
- ❑ Υψηλό ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (30-34 ετών) και χαμηλό ποσοστό νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση
- ❑ Σημαντική συμμετοχή σε προγράμματα δια βίου μάθησης
- ❑ Υψηλό ποσοστό ανθρώπινων πόρων για την Επιστήμη και Τεχνολογία και σημαντικός αριθμός ερευνητών και απασχολούμενων σε τομείς έρευνας και καινοτομίας
- ❑ Υψηλά ποσοστά χρήσης Η/Υ και διαδικτύου
- ❑ Ύπαρξη σημαντικών υποδομών για αστικές μεταφορές
- ❑ Ισχυρή ερευνητική δραστηριότητα στους τομείς των ΤΠΕ, των νανοτεχνολογιών-νανοεπιστημών, υλικών

Αδυναμίες (1)

- ❑ Ελλιπής ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού. λόγω έλλειψης αντίστοιχων υποδομών
- ❑ Μικρός προσανατολισμός προς τη θαλάσσια οικονομία
- ❑ Υστέρηση στην αξιοποίηση των ΤΠΕ από τη δημόσια διοίκηση
- ❑ Ελλείψεις στον τομέα της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και στον τομέα της πρόνοιας
- ❑ Ενδο-αστικές ανισότητες
- ❑ Υψηλή εισροή μεταναστών που δημιουργεί πρόσθετες ανάγκες σε υποδομές, υγεία κ.α.
- ❑ Μικρή πρόοδος στην αξιοποίηση των ΑΠΕ
- ❑ Ανεπάρκεια πολιτιστικών υποδομών σε σύγκριση με το διαθέσιμο πολιτιστικό απόθεμα
- ❑ Αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο παρά τον όγκο και την αξία των εξαγωγών
- ❑ Μικρή συμμετοχή των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες Ε&Α και περιορισμένη αφομοιωτική ικανότητα αυτών

Αδυναμίες (2)

- ❑ Χαμηλή συνεργασία ανάμεσα στις επιχειρήσεις
- ❑ Μικρός αριθμός οργανωμένων clusters
- ❑ Μικρή διεπαφή ανάμεσα στην ερευνητική κοινότητα και τον ιδιωτικό τομέα με εξαίρεση τις ΤΠΕ
- ❑ Χαλαρό έως ανύπαρκτο σύστημα διακυβέρνησης και σχεδιασμού των θεμάτων E&A και καινοτομίας στην Περιφέρεια
- ❑ Μείωση των διαθέσιμων πόρων από το ΕΤΠΑ για την Περιφέρεια την προγραμματική περίοδο 2014-2020

Ευκαιρίες (1)

- ❑ Καλύτερη εμπέδωση του συστήματος E&A στο οικονομικό γίνεσθαι και αξιοποίηση της έρευνας από το παραγωγικό σύστημα και την κοινωνία
- ❑ Αξιοποίηση του νέου επιστημονικού δυναμικού, ιδίως σε δραστηριότητες E&A στον ιδιωτικό τομέα
- ❑ Ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων και νέου τύπου επιχειρηματικότητας
- ❑ Διαφοροποίηση τουριστικού προϊόντος και ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- ❑ Δημιουργική οικονομία
- ❑ Γαλάζια οικονομία
- ❑ Στροφή της καινοτομικής δραστηριότητας στις κοινωνικές ανάγκες και την αντιμετώπιση των ανισοτήτων και των κρίσιμων κοινωνικών προβλημάτων, ιδίως των παγκόσμιων (διατροφή, ενέργεια-περιβάλλον, υγεία, παιδεία, κ.λπ.)
- ❑ Καθαρές τεχνολογίες και εξοικονόμηση ενέργειας
- ❑ Αύξηση επιχειρηματικής δραστηριότητας έντασης γνώσης και δημιουργικότητας

Ευκαιρίες (2)

- ❑ Ενίσχυση συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα
- ❑ Ανάπτυξη δυνατότητας χρήσης ηλεκτρονικά διαθέσιμων δημόσιων υπηρεσιών
- ❑ Αξιοποίηση και ενσωμάτωση μη Ελλήνων εργαζομένων στον παραγωγικό ιστό
- ❑ Επεκτάσεις έργων στον τομέα μεταφορών
- ❑ Έξυπνες εφαρμογές στις πόλεις
- ❑ Ανάπτυξη εφαρμογών και υπηρεσιών πληροφορικής, ιδιαίτερα για τα πεδία εξειδίκευσης
- ❑ Διασύνδεση προγραμμάτων νεανικής επιχειρηματικότητας με clusters στον κλάδο των ΤΠΕ για την παραγωγή προϊόντων / υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας

Απειλές (1)

- ❑ Αυτονόμηση της E&A στο πλαίσιο του διεθνούς καταμερισμού εργασίας
- ❑ Διαρροή ανθρώπινου δυναμικού (brain drain)
- ❑ Κλαδική συγκέντρωση σε ολιγοπώλια που θα οδηγήσει σε τεχνολογική εξάρτηση
- ❑ Απομόνωση από τις διεθνείς τεχνολογικές εξελίξεις και τον καταμερισμό εργασίας
- ❑ Εγκλωβισμός σε αμυντική ή μιμητική καινοτομική στρατηγική
- ❑ Υψηλό και αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας
- ❑ Συρρίκνωση του κλάδου της μεταποίησης και κυρίως της βιομηχανίας τροφίμων
- ❑ Ισχυρός ανταγωνισμός από γειτονικές χώρες που προσφέρουν χαμηλό κόστος εργασίας
- ❑ Δυναμική είσοδος νέων ανταγωνιστικών χωρών στον τομέα του τουρισμού αλλά και στον χώρο της υγείας
- ❑ Υποβάθμιση των συνθηκών διαβίωσης στον αστικό χώρο

Προκλήσεις

- ❑ Καινοτομία για κοινωνική ανάπτυξη και ποιότητα ζωής
- ❑ Καινοτομία προϊόντων
- ❑ Καινοτομία και τεχνολογία για όλους
- ❑ Ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες
- ❑ Εξωστρέφεια

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

